

PERIÓDICH. VERMELL

SALUT PÚBLICA INTERESSOS POPULARS

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: Ronda de l' Universitat, ...

SUSCRIPCIÓ

á favor del antich revolucionari JOAQUIM ARRUFAT, vellet de 74 anys, tret del Hospital de Santa Creu d' eixa ciutat per alguns amichs, ab motiu dels maltractes que en dita casa rebia per sas ideas avansadas.

Table with 2 columns: Name and Rate. Includes names like J. F. A., E. C., S. Piers, etc.

Suma 95'50

Continúa oberta la suscripció.

Lo anciá Arrufat, á pesar de continuar en estat gravíssim, ha esperimentat notable millora d' ensá que ha sigut tret del Hospital de Santa Creu, ahont per consol l' hi deyan que ja cremava en vida y que aixis que morís aniria al infern y no l' hi darian terra sagrada.

Hí ha moltes esperansas de salvar la vida de aquell bon demócrata y honrat home, que qui sab ja ahont fora sens l' assistencia de alguns amichs que l' arrancaren de las garras de la pietat católica.

ARA MÉS QUE MAY

Debém recullir una alusió que 'ns dirigei La Campana de Gracia, per aclarir algun concepte.

Al donar compte de la mort del Diari Catalá, diu que 'l tal periódich, posantse las man al pit, va donarli fins á cert punt la rahó en l' qüestió de Autonomía y Pacte.

Y després d' estampar l' afirmació del Diari Catalá «que la teoria del Pacte es anfibològica é ininteligible», afégeix, dirigintse á nosaltres segurament:

«Serveixi aquesta declaració d' exemple als que van atacarnos, tan inconsideradament, perque ab tota llealtat exposavam las nostras ideas.»

Passant per alt aixó de atacar inconsideradament y per ser breus, dirém á La Campana:

Primer.—Que 'l Diari Catalá podia creure y afirmar tot lo que tingués per convenient, negant lo Pacte y l' Autonomía, del mateix modo que nosaltres afirmém un y altre principi.

Segon.—Que no ha de servir d' exemple á ningú que tinga convicció de ideas, com nosaltres, la conducta de un diari que no era cap papa infalible, perque al fer una afirmació ó negació deixés d' equivocar-se; y

Tercer.—Afirmém que es anfibològica é incomprendible la federació que no sia garantida per l' Autonomía y 'l Pacte.

Hem dit moltes vegadas que eram independents, que sols nos guiem per los nostres propis impulsos, procurant sempre inspirarnos ab los principis mes avansats del Progrés social.

Y ara aném á darne una proba, dihent nostre lleal parer, referent á la conducte del Diari Catalá.

Sentim sa desaparició; y declarém que 'ns ha produhit mal efecte lo document que la redacció política de dit periódich ha publicat l' 11 del actual.

EPÍGRAMAS

Parlant de la Rosalia lo seu marit, un tal Porta, diu:—Tothom la creya morta, y gracias Deu, avuy dia encara torna á anar forta.

—Las donas m' agradan tant, deya aquet dia en Comellas que sempre escrich sobre d' ellas; res; l' amor es un volcan.

PERE ALSINA Y CANALS

Nou mesos fa que fent guassa, va polsar lo roig rapé que gasta mossen Sevè sa neboda la Tomasa, y no va sentarlhi bé.

Mes ab tot de haber passat, diu avuy tot lo vehinat sens téme al ego te absolvo, que 'n resultá... un disbarat de haberlhi dat ell un polvo.

P. R.

EPITAFIS

Reposa dins d' aquest sot, l' heroe de las Conquistas, volgué conquistar la mort y li va costar la vida.

Jau aquí dintre un carlí ab uns rosaris daurats, y en lloch de pasarne parts... se fá un tacó de dormí.

A. FARIGOLA

XARADA

Lletra es primera, menjém segona, tot nom de dona per mí salamera.

S. MARTÍ

GEROGLÍFICH

QIDCM BFERNANDO VIII AVIIE M BALFONSO XIII RT.

UN MIQUELET DE SANS

SOLUCIONS

Y l' individuó se trobaria del mateix modo que dintre d' un qualsevol pais unitari y anti-autonomista.

En definitiva:

Ab semblant Estat Catalá la centralisació no faria més que cambiar de residencia; en compte de tenir l' ánima á Madrit la tindria á Barcelona. Fora casi alló de los mismos perros con diferentes collares.

Senyora Campana: ja veu que nosaltres som independents de veras. No pot vosté dirho aixis mateix. Quan lo seu patró, advocat y senyor amo, D. Emili Castelar, alaba als frares, vosté... replega banderas y obeheix com... una bona minyona...

Sápiguelho tot lo mon que 'ns agrada molt la independencia de poder cantarlas claras á tot vitxo, sense doblegarnos á la conveniencia de tal ó qual fracció política, que may es la conveniencia del poble.

Y avuy més que may sostenim y proclamém la eficacia, la necessitat y la justicia dels senzills, practicables y lliberals principis de l' AUTONOMÍA y lo PACTE.

E. K.

A Tordera hi han hagut unas eleccions que ni fetas d' encàrrech.

Figúrintse, entre moltes altres cosasses, que quan obriren lo colegi al primer dia, ja dintre hi havia constituïda la mesa, ab la corresponent ajuda de serenos, municipals, agutzils, etc.

Sens dupte que fou fet per estolvir feyna als electors.

Y després aquestos encara 's queixan...

¡Desagrahits!!...

La mesa constituïda per l' escotillon se componia de un tinent de arcalde, un fill del jutje municipal y un altre del notari de la població, lo secretari del ajuntament, dos escribes y un agutzil.

Y ara diguin si no foren previsors... ¡així tot quedava á casa!

Per supuesto que 'ls electors volian fer protestas, aixecar actas pe 'l notari, etc., etc.; pero lo notari que estava en l' *intringulis* y que la deu saber molt llarga, va redactar una cosa devant de la qual los electors encara apretan á corre sense volerla firmar.

Y molt ben fet que va fer lo tal notari.

¡Ahont van per aquí ab protestas!

Quan aquells senyors ho fan es que rahó tindrian de ferho, que per aixó son las autoritats, per mirar pe 'l be de tothom.

¡Estarian frescos si haguessen de fer cas de las protestas, ni crits, ni planys de 'ls que 's queixan! ¡Com n' hi ha tants!!...

Pero la sort es que no 'n fan cas.

En la nostra Universitat s' ha donat lo grau de batxiller á una senyoreta.

Doném nostra enhorabona á l' aprofitada estudianta.

Per ser *batxilleras* las donas no deurán necessitar molts estudis.

Las vehinas de casa totas ho son y cap sab llegir y escriure.

Una noya de quinze anys, molt católica, apostólica y filla de Barcelona, que 's confessava cada dia de festa ab un mateix sacerdot, ha fugit de casa dels seus pares.

¿Eh que ja no cal dir res més?

Los pares prou han anat á las Gerónimas, que era allí ahont se confessava, á buscar noticias de la filla, pero 'l confessor los ha dit que, com que ella era bona, ja deu haber anat á parar á bon puesto.

¿Que 'ls sembla? ¡á bon puesto!

Los pares no s' han convenut y n' han donat part á las autoritats.

¡Pobre noya! ¡á quinze anys!

De segur l' hi farán sentar plassa de neboda de rector pera que ab lo temps pugui arribar á majordona.

Aixó si no esguerra la carrera.

Si vostés prenen estat, suposo que regalarán á la seva cara mitad alguna joya de gust. En tal cas los hi recomano 'ls tallers d' en Costa, baix la entesa direcció artística dels senyors Camps y Planas.

No 'ls hi diré sinó una cosa: la me'or pessa d' argenteria que habém vist á Barcelona per son airós conjunt y bon gust, sense adornos superfluos ni res de petulancia, es una escribania de plata sortida d' allí, montada en un peu

de marbre negre sobre 'l qual descansa un pedestal també de marbre, rematat per la Ciencia coronant lo retrato del Dr. Farreras y Framis, director dels treballs anatòmichs de la Facultat de medicina de aquesta ciutat.

L' estatua de la Ciencia es modelada del senyor Novas, y lo retrato al oli, miniaturat, es del senyor Inglada.

¡Tóquinla, senyors Camps y Planas!

Lo general Contreras ha mort á la edat de setanta quatre anys.

Era tot un home, com poch se 'n veuen en la classe á que pertanyia.

La premsa madrilenya, per una raresa, l' hi ha tributat elogis justos.

Nos dol la seva mort.

Habém rebut l' extracte de la sessió preparatoria pera fundar una *Societat protectora* (no de animals y plantas) *del celibat*.

¿Qué volen que 'ls diga? Aixó de *celibat* fa olor de sagristia. ¿No ho troban?

Y lo mes salat del cas es que pera formar part de tal corporació s' han de depositar 2,000 pesetas.

¿Duas mil pessetas? ¡Que 'n farán poch de socis! Perque vaja, ab semblant cantitat ningú pensaria quedar-se solter; al revés: jo sé qui compraria lo serrallo del sultan.

Escoltin, senyors del celibat: ¿Que no nombrarán president honorari al senyor Urquinaona y socis de mérit als seus subordinats?

Ab motiu de l' anada del senyor Prendergast á Vich per la festa major, s' atribueix al arcalde de aquella població, segons carta que tenim á la vista, una frase que 's farà célebre.

Parlant de si anava molt mudada la senyora del capitá general per anar al ball, l' hi digué l' arcalde:

Hará usted el polvo á las demás;

que traduït al peu de la lletra voldria dir:

Vosté fará la pols á las demás.

Lo Feo Malaguenyo ja pot ser arcalde.

En Alguayre (Lleyda) se troban que legalment hi ha 125 electors que tenen vot pera diputats á Corts, pero en las llistas ultimadas y publicadas en temps del zalao D. Anton, no mes ne surten 17 y tots conservadors, lo que proba la afició que tenian de *concedir* vots al partit lliberal. Pero qué 's desenganyin, que 'l tio aquell de un poblet de la vora, que sempre els feya corra la patota ha acabat ja de *Cañarlos* per ara y pera sempre.

Al mateix poble hi ha un rectó que millor fora per anar á la montanya ab lo bolet al cap y 'l sabre al costat, que no per estar al frente de una parroquia, puig ab son genit tan orgullós y altiu te trastornat tot lo poble, y es tan amich de fer neixer discordias y dividir á sos habitants, que no fora gens estrany que per ell hi hagués algun dia alguna cosa que podria portar trastorns.

Recomanem á dit rector que s' interi del Evangeli.

Tan mateix lo Sr. Combis de Quintana deixarà de ser diputat.

S' assegura que 'ls ampurdanesos donarán los seus vots al Sr. Merly, en cambi dels treballs fets pera 'l carril del Baix Ampurdá.

ESCOLTA, AMICH

Si algun dia vols anar á las islas Balears, no viatjis ab altre vapor que 'l *Palma*,

Que es lo més bonich, nou, barato y ben administrat dels que fan la carrera de aquí á 'n aquella bonica regió germana nostra.

Y quan siguis á bordo, entérat de la manera que ha sigut formada la empresa de dita nau, y reflexiona que si 'ls principis de Associació y de Treball s' estenguessin y apliquessin á tot, *otro gallo nos cantara*.

Son molts accionistas, y per cada acció tenen dret á fer un viatge gratis cad' any.

Suposat que poguessin ser accionistas tots aquells que tenen de viatjar de Barcelona á Palma: allavors succhiria que los passatjers serian los propietaris en societat; y forsosament —com que ningú s' explota á sí mateix—resultaria que aquest servey se obtindria *á preu de cost*:

Que es allá ahont hem de anar á parar en Economia.

Llegeixo en un diari barceloní:
—«Tres noys y dos homes foren detinguts ahir per vagabundos en los carrers de aquesta ciutat.»

Tres noys y dos homes, total: cinch.
¿Volen dir que hi tan poch ganduls á Barcelona?

Me sembla que 'ls municipals no hi veuen gayre.

Senyors de l' autoritat: ¿ab qué ho varen coixeix que 'ls detinguts eran ganduls? Suposém que seria per lo vestit ¿eh?

Aixís se compren que no 'n trobin gayres de ganduls. *L' hábit no fa 'l monjo*, y 'ls que més treballan no son los que mellor vesteixen.

Respecte á la qüestió de Orán nos ha cridat l' atenció una cosa:

¿Per qué la ira y fanatisme dels mussulmans sols ha caygut sobre 'ls espanyols dominant allí los francesos?

Y ¿per qué 'ls francesos han fet lo sort, lo cego y 'l mut?

Aquí está 'l pot de la confitura.

Molts periódichs de Madrid fan alardes de aquell patriotisme de mala lley que tendeix á excitar los fills de Espanya contra 'ls francesos, prenent peu dels assassinats de Saida, y perque diuhen que 'l govern francès se negará á una indemnisió com cal.

¿Anirian al combat aquestos periodistas tan guerreros? Donchs vinga la guerra y que hi vagin ells. ¿Hi anirian los fills dels que no poden pagar quatre cents duros? Donchs un xich de prudencia, polítichs de Madrid, que la sang dels treballadors... val tant com la vostra.

El Imparcial, diari de la cort, pera enconar los ánimos d' espanyols contra francesos, reproduceix un article de un bando del general Murat que deya: «Tot poble ahont se assessini un francès, será cremat.»

¡Vaya uns recorts més inoportuns, senyor *Imparcial*! Si en temps ja passats se cometian barbaritats que avuy tothom reproba, ¿per qué ferlas present?

Prediquis y practiquis la germanó de pobles y rassas, y á ben segur may més no tornarà á reproduirse un cas igual.

De lo contrari cada dia hi serém.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR
DE LA TRAMONTANA

Madrid, á nou de Juliol de mil vuitcents vuitantú. (Trenta cinch graus Reaumur á l' ombra, quaranta al sol.)

Continuém sens novetat en aquesta *important vila*, hont el que no *s'espavila* no vá 'ls diumenges mudat.

Los conservadors renegan; los ministerials sonriuhen; los demés, mil pestes diuhen y hasta estranyo com no 's pegan.

Han mogut un soroll gran y causat indignació, de 'ls *petardos* l' explosió y las víctimas d' Orán.

Han arriyat y han sortit personatjes importants. S' han reunit varios *cesants* per formar un *nou partit*.

Dos *pollos* s' han suicidat crech que per cuestions d' amor. Aumenta molt la calor. Un ministre s' ha casat.

S' espera una nova colla de *soldats* de 'l partit neo. Adeu, que surt lo correo. Os saluda en

TORTAMOLLA

Dos subjectes de no molt bons antecedents sembla que l' altre dia á Molins de Rey insultaren á dos carabiners y tingueren una batussa tremenda, resultant morts los provocadors de las rahons.

La notícia no va impresionar gayre á la població, perque 's tractaba de dos tipos renyits ab la moral y las bonas costums, y ademés habian corregut ab los carlinos.

Vostés ja ho saben que á La Escala los republicans guanyaren las eleccions municipals, pero deuben ignorar que 'l célebre gobernador de Girona, Sr. Moradillo, ha destituhit aquell ajuntament y torna á ser arcalde lo Sr. Martí, á ciencia y paciència de la lliberal vila ampurdanesa.

Lo telégrafo, que s' havia adelantat massa anunciant que Mr. Gardfield havia mort, *mellor informat* anuncia ara que va millorant.

Desitjem molts anys de próspera salut al president de la república dels Estats Units.

Per fi la centralisadora Inglaterra ha tingut de transigir ab los boers que tant temps há sostenian empenyada lluyta ab aquella poderosa nació.

Lo dia 15 de octubre lo govern inglés fará entrega del territori als naturals del país, establintse una república independent.

Nos en alegrém.

Y ara que fan feyna nova, que la fassin bona. Los recomaném la República de Babeuf: la *República dels iguals*. Y aixís aquells salvatjes nos darán llissons.

A Bélgica s' ha decretat que no tingan patria los fills de pares incògnits.

Donchs los desgraciats que neixin á Bélgica sense tenir pares *llegitims*, que vol dir regons las lleys, no podrán fer us dels drets que tenen los demés belgas. ¡Com si 'ls fills fossen culpables dels actes dels pares!

Lo mellor dia trobarém una disposició manant fusellar á n' aquell que l' hajin robat.

Nota.—A Bélgica no tenen autonomia ni pacte.

A Inglaterra ha sigut sentenciat un periodista á quinze mesos de traballs forsats per haber fet l' apologia del assassinat del Czar.

Del Czar Alexandro II. Ara no vagin á pensar-se que era de Alexandro III.

A Turquia han sigut condemnats á mort nou personatjes d' hupa per cómplices ó causants de l' assassinat del ex-sultán Abdul-Aziz.

Allí, en no podent escorxar, no están may contents.

Y que no dirá pas la gent conservadora que siga perque allí s' hi hajen introduhit las ideas modernas que tot ho desolan... segons ells.

Un capellá mestre de estudi ha sigut procesat á París, y un altre á Marsella, y condemnats á deu anys de traballs forsats...

Nea al dir perqué.

Tothom endevinará que ha sigut per *excessos d' educació seminarista*.

EPÍGRAMAS

Parlant de la Rosalía lo seu marit, un tal Porta, diu:—Tothom la creya morta, y gracias Deu, avuy dia encara torna á anar forta.

—Las donas m' agradan tant, deya aquet dia en Comellas que sempre escrich sobre d' ellas; res; l' amor es un volcan.

PERE ALSINA Y CANALS

Nou mesos fa que fent guassa, va polsar lo roig rapé que gasta mossen Sevè sa neboda la Tomasa, y no va sentarlhi bé.

Mes ab tot de haber passat, diu avuy tot lo vehinat sens tème al *ego te absolvo*, que 'n resultá... un disbarat de haberlhi dat ell un polvo.

P. R.

EPITAFIS

Reposa dins d' aquest sot, l' heroe de las Conquistas, volgué conquistar la mort y li va costar la vida.

Jau aquí dintre un carli ab uns rosaris daurats, y en lloch de pasarne parts... se fá un tacó de dormi.

A. FARIGOLA

XARADA

Lletra es primera, menjém segona, tot nom de dona per mí salamera.

S. MARTÍ

GEROGLÍFICH

QIDCM
BFERNANDO VIIIF
AVIIE
M
BALFONSO XIIIF
RT.

UN MIQUELET DE SANS

SOLUCIONS

Á LAS CABORIAS DEL NÚMERO PASSAT

XARADA: Pi-lar

GEROGLÍFICH.—Guarda una poma per la set

CORRESPONDENCIA

R. Calvete. Lo sonet es coix y lo demés flúixja. || S. Piers. (Vilanova). Està molt be. || C. Pujolar. Gracias per la noticia. Lo primer epigrama está mal versificat y lo segon es poch nou. || Burrito de Reus. Anirá la segona xarada. Home, hi han mes dias que llangonissas. || Tortamolla. Ja ho veu. || E. Forest. (Girona). Va be, pero no es del nostre género. || V. Ferrer. (Sallent). La «Reflexió» bona, y la «Vida en política» tambe. La dels artistas es massa diluida per lo llarga. Si la redueix á la meytat pot ser 'n treuré partit. L' altre está rimada ab traballs y no te un pensament concret. || H. H. L' epigrama be. Respecte al dibuix poden enviaros una proba litogràfica. || Ll. P. y Vilanova. (Reus). Home, hem de complaure á molts y lo periódich no es de goma elástica per ferlhi cabre lo de tothom. Ja li arribará aviat lo torn. La carta arreglada anirá. || S. Martí. Aquell article estaria molt be pera un drama del Odeon. || J. T. y P. T. Anirá l' epigrama primer y la xarada segona. || P'epet M. Noy, no fila. || Atsiám. (Tarragona). Aprofitarem algunas anécdotas. Las noticias del certamen son tardanas. Lo «ouento» te poch lance y versificació poch espontánea. || Ruch Nafrat. Ja compondrá vosté que lo publicat en altre periódich no está be reproduhirho encara que siga de vosté, cosa que no hem duptat. || Tiburon. (Reus). Veuré de aprofitar algo. || A. Torres. No pot anar ni ab rodas. || R. Iturberrigorricochachapelchurrichinchorreta. Lo de vosté es igual, igual á lo seu apellido. || Un lector. Gracias, home. || A. Farigola. La poesia perilla de topar ab la lley de imprenta. Pot ser podrém suavisarla. || Barberet de Reus. Tot serveix.

VIRTUTS NEOLOGALS

FE

ESPERANSA

CARITAT

BONAS OBRAS